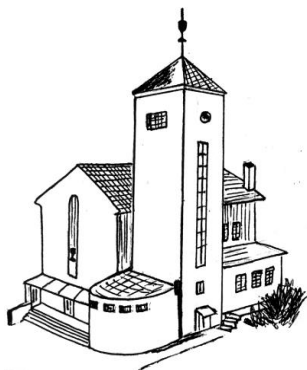

Podzimní Sborové listy 2018

Českobratrská církev evangelická, sbor Mšeno u Mělníka

Biblický úvodník

Když Šalomoun dokončil svou modlitbu k Hospodinu, celou tuto modlitbu a prosbu o smilování, vstal od Hospodinova oltáře, kde klečel na kolenou s dlaněmi rozprostřenými k nebesům. Pak vstojem udělil mocným hlasem požehnání celému shromáždění Izraele: „Požehnán buď Hospodin, který podle svého slova dal odpočinití Izraeli, svému lidu. Nezapadlo ani jedno ze všech dobrých slov, která mluvil skrze svého služebníka Mojžíše. Kéž je Hospodin náš Bůh, s námi, jako byl s našimi otci! Nechť nás neopouští a neodvrhne!“

(1. Královská 8, 54 – 57)

Nevím, zda bychom si dovedli představit naše politické představitele, jak se modlí a žehnají Hospodinu, jako to dělal ve starém Izraeli král Šalomoun při posvěcení nově postaveného chrámu. Tehdy to však patřilo k rituálu a nutno říci vážně míněnému. Představitel národa a státu se nevychloubal, že to on se zasloužil o postavení chrámu a kde na to sehnal peníze, aby získával politické body, jako se to děje dnes.

Vzdal chválu někomu, kdo stál v duchovní rovině nad ním a on ho musel či měl respektovat. A navíc vděčně připomenul, že všechna jeho

dobrá slova sdělená prostřednictvím Mojžíše nezapadla – šlo bezesporu o Desatero, různá další nařízení a práva. Něco, co ukazovalo Izraelcům směr na jejich putování z Egypta do země zaslíbené. A dávalo Duchu jejich dalšímu každodennímu životu. A Šalomoun vyjádřil přání do budoucna, aby Hospodin Izraelce neopouštěl a nezavrhoval.

Mohli bychom namítnout, že při slavnosti se vždy užívají velká a nadnesená slova, zvláště když vysvěcovali nově postavený chrám jeruzalémský. A potom určitě přišly normální všední dni. Je však pravda, že slova a nařízení Hospodinova platí, přestože Šalomounův chrám zbořili v 6. století př. n. l. Babylóňané a další nově postavený jeruzalémský chrám Římané v 1. stol. n. l. Takže dnes se mohou vyznavači Hospodinovi modlit u trosk chrámu – Zdi nářků. Přestože Hitler se pokusil zlikvidovat Šalomounovy potomky, nepodařilo se mu to.

A slovo Hospodinovo zde stále zůstává jako varovné memento vůči zločinům a zločincům všeho druhu, ale i jako zdroj naděje.

Izraelci se často mohli cítit Hospodinem opuštěni, když byli v průběhu staletí pronásledováni, vysmíváni a transportováni do koncentračních táborů. Jejich pronásledovatelé v očích spravedlnosti světské i duchovní však byli nakonec odsouzeni.

Na začátku jsem zmínil naše současné politické představitele. V čase, kdy si připomínáme 100. výročí vzniku Československa, je a bude skloňováno jméno prvního presidenta T.G. Masaryka. Ani on nebyl člověk bez chyby, stejně jako Šalomoun nebyl svatý. Ale ctil někoho, kdo byl nad ním. Byl vychován v křesťanském duchu svojí maminkou, když ho vodila v dětství na pouti do Šaštína. Mnohé další získal od své manželky, americké protestantky a hluboce věřící ženy. Proto se například zastal Žida Hilsnera v Polné.

Nezapomínejme na to, že k životu nám nestačí klid a mít se dobře, mít dost peněz.

Dobrý život společenství národa a státu je založen také na tom, co nás přesahuje.

Michal Šimek

Rozloučení s bývalou mšenskou farářkou Janou Šimerovou v Krabčicích

Sestra farářka Jana Šimerová sloužila ve Mšeně v letech 1984 – 2000. I po odstěhování občas do Mšena zajela a udržovala telefonické a písemné kontakty s několika členy sboru. Zemřela po těžké nemoci v nemocnici v Roudnici nad Labem ve středu 28. března 2018. Pohřeb se konal v sobotu 31. března v evangelickém kostele v Krabčicích. Za mšenský evangelický sbor se nad její rakví rozloučila sestra Lydie Pavelková.

Bratři a sestry, vážení zarmoucení!

Dovolte, abych za náš sbor evangelické církve ve Mšeně mohla vzpomenout s pokorou a vděčností na sestru farářku Janu Šimerovou, která byla Pánem života a smrti odvolána z tohoto dočasného života.

Mšenský sbor si s láskou připomíná její službu. Spatřujeme v tom i Boží vůli a ochotu, že na sebe tento přetěžký úkol převzala po bratru farářovi Jaroslavu Vančovi. Mít na starosti dva sbory a ještě kazatelskou stanici nebylo snadné.

Svoji instalaci ve mšenském sboru měla sestra Šimerová 28. října 1984. Plných 16 let zde vyplnila poctivou, obětavou a věrnou službou. Za to vše, co zde vykonala za pomoci své maminky – milé a nezapomenutelné sestry Kosejkové, jsme jí nesmírně vděční. V roce 2000 odešla na zasloužený odpočinek do Libkovic.

V opravdové víře a naději v Boží pomoc a posilu překonala těžké životní zkoušky. Jsme Pánu Bohu vděční, že její vnuk Tomáš jí mohl být oporou a potěšením po všechny její dny. Připomeňme si biblické čtení z knihy Přísloví, 31. kapitola, 10. a 30. verš: „Ženu statečnou kdo nalezne? Nebo daleko nad perly je cena její... Oklamavatelná je příjemnost a marná krása; žena, která se bojí Hospodina, ta' chválena bude.“

S láskou a vděčností vzpomínáme na všechny kazatele, kteří nám zanechali pole oseté semínky Božího zrna. A tak započaté dílo může i nadále pokračovat.

Lydie Pavelková

Zástupci mšenského evangelického sboru navštívili luterské bohoslužby v Drážďanech

Mšeno – Jako skupina osmi členů evangelického sboru ze Mšena jsme navštívili na základě předchozího pozvání luterské bohoslužby v Německu. Návštěva se uskutečnila v neděli 13. května v luterském evangelickém sboru Gruna - Seidnitz v Drážďanech. Bohoslužby se konaly v zaplněném kostele Thomas Kirche na Bodenbacher Strasse. Cesta trvala asi 2 hodiny i s přestávkami. Jelo se dvěma auty, větší část trasy po dálnici přes České středohoří.

Bohoslužby se konaly v čase 70. výročí vzniku sboru pozounérů, kteří v tomto kostele doprovázejí zpěv při bohoslužbách. Tentokrát byli kolegiálně posílení pozounérským sborem z luterského sboru z Braunschweigu. Po skončení bohoslužeb pozouněři zahráli ještě před kostelem.

Po obědě nás naši hostitelé doprovodili do centra Drážďan, kde jsme si prošli nábřeží Labe a dostali se před Frauenkirche – kostel, který se po ničivém náletu na Drážďany 13. února 1945 zřítíl a byl obnoven během posledních desetiletí po sjednocení Německa. Jak poznamenal náš hostitel – farář Michael Führer, berou to místní lidé jako symbol smíření. Například peníze na obnovu kříže na věži kostela věnoval potomek letce, který se podílel na bombardování Drážďan.

Po prohlídce centra jsme nasedli do aut a vrátili se domů. Spolupráce a kontakty se sborem v Gruna – Seidnitz v Drážďanech budou pokračovat. Někteří jeho členové se chystají na bohoslužby ve skalách, které se uskuteční v sobotu 30. června na Vyhlídkách u Romanova. Kázat bude podobně jako v loňském roce farář Michael Führer.

Michal Šimek (vyšlo v měsíčníku Mšensko v červnu 2018)

Jan Homuta v červnu završil 90 let svého života

„Pobývej na této zemi jako host. Já budu s Tebou a požehnám Ti.“ – 1. Mojžíšova 26,3.

Požehnaných devadesáti let života se dožil bratr Ing. Jan Homuta. Českobratrská církev evangelická ve Mšeně si u příležitosti jeho narozenin (19.6. 2018) s vděčností připomněla životní pouť, která byla bratru Homutovi Pánem Bohem darována.

S hlubokou vírou obstál při životních zkouškách pokorou, vděčností, skromností a nadějí v pomoc a sílu od Pána Boha. Když nastoupil do Domova seniorů ve Mšeně, uvědomil si, že jeho život bude naplněn pomocí, radou i společenstvím ve sborovém životě s křesťany. Ti si stále váží jeho příkladného radostného úsměvu při různých pohovorech a poradách.

S láskou umí vzpomínat na svoji rodinu, dětství a studia. Jeho všestranné znalosti jsou obdivuhodné i v tomto věku. Navštěvoval s velkým úspěchem Univerzitu 3. věku. Má rád lidi, zajímá se o jejich život, zájmy, starosti. Je příkladem nám všem.

Prosíme Pána Boha, aby dle Jeho vůle mu i nadále dával pomoc, sílu a zdraví do dalších let a neopouštěl ho.

Lydie Pavelková

Velký Vont je z mšenské školy

Nevěříte? Děláte chybu! Stalo se to tak. Dva tucty lidí ze Mšena a okolí se chtělo podívat do vyhlášeného (stále vyprodaného) pražského divadla pro malé diváky Minor. Řízením osudu se nepodařilo navštívit předchozí domluvené představení Klapzubova jedenáctka, ale na podruhé se to již povedlo. A vyrazili jsme na neméně krásné představení Záhada hlavolamu. A tam se to stalo.

Děj se odehrává podle tradiční předlohy J. Foglara, ale se zapojením moderních prvků, jako třeba mnoho parkourových skoků - z obojího jsou děti nadšené. O přestávce si děti vyplnily desetibodový kvíz podle

znalosti příběhu, a toho jak dávaly pozor. Před koncem představení herci odpovědi vyhodnotili a jistě není náhoda, že jedním ze dvou nejlepších byl náš kamarád a žák zdejší školy Vojta Malý. Druhý hoch byl Petr Kříž z Prahy. A tito dva se před zraky publika utkali o velké vontství. Sem totiž dospěl děj představení, které musí skončit tím, že bude ustaven nový Velký Vont, a tím přestane na Stínadlech všechn boj a svár.

Tak došlo k boji. Už jen splnit tři úkoly a měli jsme to v kapse. Celé naše osazenstvo a samozřejmě další, povzbuzovali mohutně Vojtu. Jako první se testovala paměť. Bylo třeba si zapamatovat co nejvíc předmětů ze stolu, který každý vidí jen minutu. Petr byl první a pamatoval si 5 věcí, ale Vojta celých 9. Dobrý začátek, vedli jsme jedna nula. V druhém úkolu šlo ale o sílu. Oba chlapi se vyšvihli na hrazdu, a kdo dřív spadl, prohrál. Dlouho to bylo vyrovnané, oba chlapi již přehmatávali, aby déle vydrželi a v tom – Vojtovi uklouzla ruka a byl na zemi. S úlevou seskočil hned i Petr, jemuž také nezbývalo sil, ale nedalo se nic dělat, bylo to nerozhodně. Poslední test byl na šikovnost i chytrost. Foukací kopaná – neboli luftfotbálek. Určitě ho znáte (kdyby ne, přijďte si ho zahrát k nám do Kaniny). Zápas o vše začal. A opět vyrovnaně. Petr dal gól, Vojta dal gól. A tak několikrát po sobě. Pak ale najednou Vojta pochopil lepší strategii útoku i obrany a v mžiku vedl o dvě branky a pak ještě o další, až zápas na dvě minuty skončil 9:5. A naše radost nebrala konce! Stejně tak potlesk celého sálu. Se všemi poctami a náležitostmi byl poté Vojta Malý uveden a bylo mu předáno předsedání vontské radě. Tak vidíte, že je to pravda.

S velkou pýchou a nadšením jeli jsme pak z centra Prahy zase do Mšena. Každý z dětí si odvezl malý dárek a hlavně ten cenný velký žlutý špendlík v klopě. I když my ostatní jsme nic nezískali, byli jsme na našeho Velkého Vonta pyšní. Asi tak jako tátové jsou chvíli hrdí, když vyhrájí naši hokejisté či fotbalisté. A těšili jsme se, jak ten ojedinelý zážitek budeme všem vyprávět a napíšeme ho i čtenářům Mšenska.

Tohle jsme zažili s dětmi, kteří chodí na divácký klub a kroužek. (Ten společně pořádají ZŠ Mšeno a OPS, letos s podporou mšenského evangelického sboru). A ještě mnoho dalšího. Byli jsme celkem na

čtyřech představeních, mimo Minoru i třeba v Semaforu na Divotvorném hrnci se skvělým Jiřím Suchým a Jitkou Molavcovou. A také na koncertě Pražského filmového orchestru v Lucerně (řídí ho Jiří Korynta – učitel ZUŠ ve Mšeně). Vedle divadelních představení jsme viděli velkou výstavu K. Kintery: Nervous trees v Rudolfinu, Výstavu betlémů přímo v Betlémské kapli, po Praze pět soch Davida Černého, v Muzeu hudby expozici nástrojů a výstavu Pohádka a hudba, v Náprstkově muzeu tři patra o indiánech, v Botanické zahradě celou Fata Morganu a ještě na Nové scéně výroční výstavu o historii Národního Divadla.

Toto vyprávění o divadlech a Velkém Vontovi, budiž Vám zároveň pozvánkou na příští školní rok, který se již nezapomenutelně blíží a kdy náš divácký klub spustíme již počtvrté. Všichni jste zváni a zájemci se mohou obrátit na nás na adrese o-p-s@post.cz.

Michal V. Hanzelín (vyšlo v měsíčníku Mšenskom v srpnu 2018)

Krátce

Sborový výlet se konal v úterý 1. května. Jeho účastníci se připojili k vlastivědné vycházce po okolí, kterou zorganizovali pracovníci CHKO Kokořínsko. Trasa vedla od odbočky na Laka v Kokořínském dole přes Olešno do Tubože. Součástí výpravy byl výklad o historii zmíněných obcí a o architektuře a typech domů.

xxx

Koncert vokálního souboru Let's go, který se uskutečnil v pátek 18. května v evangelickém kostele ve Mšeně, navštívilo kolem 250 lidí – žáků a učitelů místní základní školy. Koncert připravil ve spolupráci s vedením školy mšenský evangelický sbor. Konal se nadvakrát – odděleně pro 1. a 2. stupeň mšenské školy.

xxx

Mšenský evangelický sbor obdržel od Jeronymovy jednoty Poděbradského seniorátu ČCE dar ve výši 10000,- Kč. Byl využit na opravu střechy kostela, která si vyžádala částku 13000,- Kč.

Michal Šimek.

Noc kostelů ve Mšeně zaznamenala rekordní účast

Letošní mšenská Noc kostelů, která se konala v pátek 25. května pod záštitou starosty Martina Macha, zaznamenala rekordní účast. Areál evangelického kostela navštívilo kolem 120 zájemců. Program byl zaměřen na děti i dospělé.

Rodinné centrum Mšeno již tradičně připravilo odpoledne pro děti i dospělé na farní zahradě. Mšenský cestovatel Zdeněk Bergl promítl a okomentoval obrázky ze své cesty po Toskánsku. Kdo chtěl, mohl vystoupit na věž kostela nebo si upéci špekáček na farní zahradě. Opékání bylo spojeno s posezením a společným rozhovorem.

Ti, kdo mají rádi sborový zpěv, si přišli na své při vystoupení mšenského smíšeného pěveckého sboru Intermezzo pod taktovkou Karla Horňáka. Vystupující zpívali s chutí a vytvořili vynikající atmosféru.

Noc kostelů byla zakončena společným zpěvem, ztišením a modlitbou za Mšeno a okolí.

Nutno vzdát dík Michalu Vidnerovi z mšenského evangelického sboru, který zajistil výstupy na věž, opékání špekáčků a osvětlení kostela. A mnoho dalšího.

A ještě zvlášť děkuji v této chvíli sbormistru Intermezza Karlu Horňákovi za jeho obětavost při zajištění vystoupení. Nikdo z nás netušil, že za několik týdnů už Karel mezi námi nebude.

Michal Šimek

Noc kostelů se povedla

V pátek 25. května se konala celostátní Noc kostelů. Stranou nezůstal ani mšenský evangelický sbor a Rodinné centrum Mšeno přispělo do programu. Na zahradě za kostelem jsme připravili občerstvení s posezením, zábavné hry a tvoření pro děti. Na závěr jsme přichystali překvapení v podobě pohádky O veliké řepě, kterou upravila a na místě s dětmi nacvičila a předvedla Šárka Jandová. Roli v pohádce dostaly všechny přítomné děti a dědu Pepu skvěle zahrál pan farář Šimek. Děkujeme za krásné odpoledne, které jsme si všichni užili.

Eva Kratochvílová (vyšlo v měsíčníku Mšensko v červenci 2018)

Hudebníci koncertovali s rodiči i sourozenci

V neděli 17. června jsme opět pozvali veřejnost na farní zahradu evangelického kostela ve Mšeně. Tentokrát to bylo na Rodinný koncert. Žáci Bohumily Bidlové a Pavla Šebesty z místní základní umělecké školy a kroužku flétny v ZŠ Mšeno Jaroslava Kůtka zahráli za doprovodu svých sourozenců a dalších rodinných příslušníků skladby pro klavír, housle, flétnu a někteří i zazpívali. Bylo to víc než příjemné odpolední setkání rodin a přátel. Občerstvení zajistilo Rodinné centrum Mšeno, které celou akci pořádalo díky podpoře Michala Šimka, faráře mšenského evangelického sboru.

Eva Kratochvílová (vyšlo v měsíčníku Mšensko v červenci 2018)

Bohoslužby na Vyhlídkách byly zaměřené na třicetiletou válku

Mšeno, Romanov - Poslední červnový den patřil oblíbeným Bohoslužbám ve skalách, které před lety na romanovských Vyhlídkách začal sloužit mšenský evangelický farář Michal Šimek. Letošní mše v přírodě přilákala na šedesát lidí, z nichž třetina přijela z evangelického luterského sboru Gruna - Seidnitz z Drážďan.

Letošní bohoslužby byly zaměřeny především na čtyřsté výročí začátku třicetileté války, které je poněkud ve stínu stého výročí republiky. V českých zemích válka začala pražskou defenestrací 23. května 1618. „Definitivně tehdy padla naděje, že v zemi bude evangelíkům umožněno veřejně a svobodně vyznávat svou víru. A přitom o ni tolik bojovali, mnozí za ni položili své životy,“ řekl ve svém projevu z pískovcového vrcholku skály Michal Šimek a na jeho závěr dodal: „Můžeme se ptát, zda měl smysl zápas českých stavů, když stejně svůj boj s Habsburky prohráli. Můžeme se ptát, zda má smysl zdůrazňovat toleranci ve věcech víry, když se stejně neustále odehrávají konflikty a války. Zcela určitě to smysl má tehdy, pokud hledáme cestu k naději do budoucnosti. Když Tomáš Garrigue Masaryk hledal cestu a program pro český národ, prohlásil - Ježíš, a ne César.“

Společně s Michalem Šimkem se na skalní věže odvážil i německý kněz luterského sboru Michal Führer, který navázal na jeho kázání. Bohoslužby ve skalách letos oživilo pozounové kvarteto a závěrečný piknik.

Jiří Říha (vyšlo v měsíčníku Mšensko v srpnu 2018)

Třicetiletá válka a české země z pohledu víry

řeč Michala Šimka při bohoslužbách ve skalách 30.6.2018

Vážení přítomní, tématem našeho letošního setkání zde na Vyhlídkách je 400. výročí od doby, kdy začala v roce 1618 Třicetiletá válka. Byla ukončena tzv. Vestfálským mírem, který byl uzavřen po dlouhých jednáních v Münsteru a Osnabrückeru 24. října roku 1648. Evropa si oddechla. Ničivá válka, která zpusťovala zejména střední Evropu, skončila.

Co to znamenalo pro české země, kde 23. května 1618 válka začala pražskou defenestrací? Zcela určitě klid zbraní. Ale na druhé straně definitivně padla naděje, že v zemi bude umožněno evangelíkům veřejně a svobodně vyznávat svoji víru. A přitom tolik o ni bojovali a položili za ni své životy. Musíme se však zeptat, za co položili své životy. Zjednodušeně řečeno - bojovali za to, aby byl dodržován princip náboženské tolerance pro všechny obyvatele českého království včetně katolíků. Tento princip byl vyjádřen v roce 1609 v Rudolfově majestátu. Císař Rudolf Habsburský se zavázal, že všem obyvatelům země bude zaručena svoboda víry.

Nebylo to však natrvalo. Katoličtí Habsburkové dělali vše pro to, aby Čechám vnutili jiný způsob víry proti jejich vůli. Když docházelo k různým porušováním a arogance zástupců vládnoucí habsburské moci rostla, začali se čeští stavové bránit. Rozhodli se pro otevřený konflikt opřený však o to, že jsou jim omezována jejich práva náboženská. Proto došlo 23. května 1618 k defenestraci těch, kteří se na porušování dohodnutých zákonů podíleli. Tento okamžik bývá považován za počátek Třicetileté války. Po porážce povstání v roce 1620 byla řada šlechticů a měšťanů pozatýkána a odsouzena, 21. června 1620 bylo na Staroměstském náměstí v Praze teatrálním způsobem popraveno 27 šlechticů a měšťanů včetně jednoho katolíka. Byli mezi nimi i Němci.

Doklad toho, že touha po svobodě vyznání překračuje hranice národů a konfesí...

Jedním z těch, kteří byli popraveni byl čelný představitel šlechty a člen Jednoty bratrské – Václav Budovec z Budova sídlící na zámku v Mnichově Hradišti u Mladé Boleslavi. Teolog a diplomat, který mimo jiné studoval teologii ve Witenbergu. Principy svobody víry mu byly přednější, takže i když mu už bylo 70 let, pustil se do zápasu.

Prohra znamenala nejen popravu, ale nástup rekatolizace. Do té doby se k různým protestantským vyznáním a církvím hlásilo na 90 procent obyvatel Čech, Moravy a Slezska. A nyní došlo ke zlomu. Habsburkové prosadili princip země jedné víry – víry římskokatolické. Nebylo na výběr. Jestliže čeští protestanté doufali, že při uzavření míru v roce 1648 bude brán ohled na jejich způsob víry, krutě se zmylili

Americký historik Even Burr Bukey v knize Hitlerovo Rakousko protireformaci v Rakousku charakterizoval jako postupný proces perzekuce a dodal: „Ten sestával z vyvlastnění protestantských kostelů a majetků, vypovězení protestantských kazatelů a učitelů, pálení tzv. kacířských knih a ovlivňování obyvatelstva příslušníky militantních náboženských řádů. Rekatolizace posílila manichejský pohled na svět, ve kterém nelitostný Bůh schvaloval násilí proti jasně definovaným nepřítelům: protestantům, Turkům – a Židům.“ – tolik slovo historika.

A lidé se museli rozhodnout – buď odejít do emigrace, aby mohli vyznávat svoji víru evangelickou. Anebo zůstat ve vlasti a chtít nechtě přijmout vnučovanou katolickou víru. Mnozí odešli – svobodu vyznání si cenili víc. Šli do neznáma.

Řada z nich našla útočiště také v Lužici a v Sasku. Na různých místech zde vznikaly sbory z českých evangelíků. Tato emigrace začala v 20. letech 17. století. Až do vestfálského míru to lidé brali do jisté míry jako provizorium. Přáli si, aby švédská vojska porazila Habsburky – to by jim umožnilo návrat do vlasti. Nestalo se.

Uzavřením vestfálského míru definitivně padla pro české exulanty naděje na návrat. Usadili se například v Pirně či v Žitavě, která se stala významným centrem českých exulantů. Ale čeští exulanti se usadili i v Drážďanech, kam první uprchlíci – luterští faráři a učitelé přijeli v listopadu 1622. V roce 1628 žilo v Drážďanech 81 českých rodin – šlechta i měšťané.

Dva roky po vestfálském míru založili čeští exulanti sbor v Drážďanech. Sešli se v bytě kazatele Jana Hertvice, kdysi faráře v kostele sv. Štěpána v Praze 27. března 1650. Podali žádost o konání českých bohoslužeb. Už za několik dní jejich žádost saský kurfiřt schválil. Veřejné české bohoslužby se konaly už 11. dubna ve hřbitovním kostele sv. Jana.

Takových příkladů by se našlo více. Můžeme říci, že potomci těchto českých exulantů zcela jistě žijí v Sasku a Lužici dodnes.

Dnes, kdy na různých místech světa znovu vznikají konflikty také kvůli víře či přesvědčení, můžeme se znovu zamyslet nad tím, že by tyto konflikty možná nevnikaly, kdyby lidé dovedli tolerovat způsob víry druhého člověka. Právě proto, že Habsburkové se rozhodli šířit katolickou víru v českých zemích duchovním i vojenským násilím a nerespektovali zemské zákony, vznikl konflikt, který přerostl v Třicetiletou válku. V jejím důsledku byly rekatolizovány všichni obyvatelé rakouských zemí. Že to nebylo dobře, si uvědomoval několik let před vznikem 1. světové války pozdější rakouský císař a poslední český král Karel VI. Chtěl se zřejmě vyrovnat po několika staletích s jejími neblahými důsledky. Požár světové války mu to však již neumožnil.

Můžeme se ptát, zda měl smysl zápas českých stavů, když stejně prohráli svůj boj s Habsburky. Můžeme se ptát, zda má smysl zdůrazňovat toleranci ve věcech víry, když se stejně neustále odehrávají konflikty a války. Zcela určitě to smysl má tehdy, pokud hledáme cestu k naději do budoucnosti. Pozdější prezident Československé republiky Tomáš Garrigue Masaryk, když hledal cestu a program pro český národ, prohlásil: Ježíš, a ne César.

Slyšme na závěr slova z Janova evangelia: „Řekne mu Tomáš: Pane, nevíme, kam jdeš. Jak bychom mohli znát cestu?“ Ježíš mu odpověděl: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.“ Amen.

Der 30-jährige Krieg und die Böhmisches Länder aus der Sicht des Glaubens

Liebe Freunde,

Das Thema unseres diesjährigen Treffens hier in „Vyhlídky“ („Aussichten“) ist der 400. Jahrestag vom Beginn des Dreißigjährigen Krieges. Er wurde am 24.10.1648 mit dem sog. Westfälischen Frieden nach langen Verhandlungen in Münster und Osnabrück abgeschlossen. Für Europa war es eine riesige Erleichterung. Der Vernichtungskrieg, der vor allem das Mitteleuropa verwüstete, fand sein Ende.

Was hat das für die Böhmisches Länder bedeutet, in denen der Krieg am 23. Mai 1618 mit dem sog. „Fenstersturz“ (Defenestration) begann? Sicher eine Waffenstille. Aber auf der anderen Seite ist eine Hoffnung niedergefallen – die Hoffnug, dass den Evangelischen ermöglicht wird, ihren Glauben offen und frei zu bekennen. Dabei haben so viele dafür gekämpft und ihr Leben hingegeben. Einfach gesagt – sie haben dafür gekämpft, dass ein Prinzip der religiösen Toleranz für alle Bewohner des Königreichs Böhmen eingehalten wird. Auch für die Katholischen. Dieser Grundsatz wurde schon im J. 1609 durch Majestät (Urkunde zur religiösen Toleranz) Rudolfs von Habsburg des II. erklärt. Der Kaiser Rudolf von Habsburg der II. hat sich verpflichtet, allen Bewohnern des Landes Glaubensfreiheit zu garantieren.

Das dauerte nicht lange. Die katholischen Habsburger haben alles getan, um den Tschechen fremden Glauben gegen ihren Willen aufzuzwingen. Wenn es zu mehreren Verstößen und zur Arroganz von den Vertretern der habsburgischen Macht kam, begannen sich die böhmischen Stände zu wahren. Sie haben sich für den offenen Konflikt entschieden, weil ihre religiösen Rechte beschränkt wurden. So kam es am 23. Mai 1618 zu dem Fenstersturz derer, die an dem Verstoß ihren Anteil hatten. Dieser Augenblick wird als Anfang des 30.-jährigen Krieges gesehen. Nach der Niederlage des Aufstandes im Jahre 1620 wurden viele Adelige und Bürger verhaftet und verurteilt. Auf dem Altstädter Ring in Prag wurden vor dem Rathaus 27 Adelige und Bürger theatralisch hingerichtet, auch mit einem Katholischen. Es waren unter ihnen auch Deutsche. Das ist ein Beleg dafür, dass die Sehnsucht nach der

Glaubensfreiheit auch die Grenzen von Nationen und Konfessionen überschreitet..

Einer von denen, die hingerichtet wurden, war ein bekannter Adelige und Mitglied von der Brüderunität – Václav Budovec z Budova, der im Schloss Mnichovo Hradiště unweit von hier siedelte. Ein Theologe und Diplomat, der u.a. Theologie in Würtemberg studierte. Die Prinzipien der Freiheit waren ihm so wichtig, dass es mit 70 Jahren den Kampf wagte.

Die Niederlage bedeutete nicht nur Hinrichtungen, sondern auch Einmarsch der Rekatholisierung. Bisher haben sich zum protestantischen Glauben und zu den protestantischen Kirchen 90% der Bevölkerung Böhmens, Mährens und Schlesiens bekannt. Und jetzt kam der Bruch: die Habsburger haben Prinzip eines Glaubens durchgesetzt –des katholischen Glaubens. Es gab keine Wahl. Die Protestanten haben gehofft, dass ihr glaube nach 1648 berücksichtigt wird, aber sie haben sich grausam geirrt. Sie mussten sich entscheiden – entweder in die Emigration gehen, um den evangelischen Glauben einzuhalten, oder den gezwungenen katholischen Glauben nolens volens einnehmen. Viele haben eher die Glaubensfreiheit geschätzt, deshalb sind sie in die Fremde weggegangen. Eine Reihe von ihnen hat ihre Zuflucht in Sachsen und auch in der Lausitz gefunden. In verschiedenen Orten hier sind neue Gemeinden der Böhmisches evangelischen Brüder entstanden. Die ersten sind in den 20. Jahren des 17. Jh. weggegangen. Bis zum Ende des Krieges haben sie die Emigration als Provisorium angesehen. Sie haben sich die Niederlage der Habsburgen von den Schweden gewünscht. Das ist nicht passiert und ihre Hoffnungen sind gefallen. Sie mussten im Ausland ein neues Heim finden. Einige haben sich in Pirna, andere in Zittau, Herrnhut u.a. niederlassen. Dort waren die Zentren der tschechischen Emigration. Aber auch in Dresden waren sie. Die ersten Flüchtlinge – lutherischen Pastoren und Lehrer kamen im November 1622. Im Jahre 1628 lebten in Dresden 81 tschechische Familien, die Adelige und auch die Bürger. Zwei Jahre nach dem Westfälischen Frieden haben sie in Dresden eine Tschechische Gemeinde gegründet. Es war am 27. März 1650 in der Wohnung von Jan Hertvic, ehem. Pfarrer aus der Kirche von dem Hl. Stephan in Prag. Sie haben den tschechischen Gottesdienst beantragt und nach ein paar Tagen haben sie von dem sächsischen Kurfürst Genehmigung bekommen. So konnte der erste öffentliche tschechische Gottesdienst schon am 11. April

stattfinden, u. zwar in der Friedhofkirche des Hl. Jan (Johannes?). Wir könnten noch andere Beispiele nennen. Also man kann sagen, dass die Nachkommen von diesen tschechischen Brüdern noch heute in Sachsen und in der Lausitz leben.

Auch heute gibt es viele Konflikte wegen des Glaubens und der Weltanschauung. Diese Konflikte würden nicht entstehen, wenn wir tolerant wären.

Weil die Habsburger ihren Glauben durch geistliche und militärische Gewalt durchgesetzt haben, ist es zu einem Konflikt gekommen, der den Dreißigjährigen Krieg verursacht hat. Die Folge davon war Rekatholisierung aller Bevölkerung in Österreich. Dieser schlechten Lösung wurde sich auch der letzte österreichische Kaiser und der letzte böhmische König Karel der VI. von Habsburg bewusst. Er wollte am Anfang des 20. Jahrhunderts die Toleranz durchsetzen, aber die Flammen des ersten Weltkrieges haben sein Bemühen zunichte gebracht.

Welchen Sinn hatte der Kampf der böhmischen Stände, wenn sie von den Habsburgern niedergelegt wurden? Welchen Sinn hat der Kampf für die Glaubentoleranz, wenn die Konflikte und Kriege weiter geschehen? Wir müssen eine Hoffnung für die Zukunft suchen. Als der erste Präsident der Tschechoslowakischen Republik, Tomáš Garrigue Masaryk, 1918 einen Weg und ein Programm für das tschechische und slowakische Volk suchte, erklärte er: Jesus, nicht Caesar.

Hören wir am Ende Worte aus dem Johannes Evangelium (Joh 14,5-6): Spricht zu ihm Thomas: „Herr, wir wissen nicht, wo du hingehst; und wie können wir den Weg wissen?“ Jesus spricht zu ihm: „Ich bin der Weg und die Wahrheit und das Leben; niemand kommt zum Vater denn durch mich.“

Amen

Michal Šimek - Pfarrer in Mšeno

(Gottesdienst in den Felsen in Vyhličky bei Romanov, der 30.6. 2018)

Predigt von Michael Führer – in Erinnerung an den Dreißigjährigen Krieg

Kázání Michaela Führera - v paměti na Třicetiletou válku

1 ***

Am 23. Mai 2018 jährte sich der sogenannte „Prager Fenstersturz“ und damit der Beginn des Dreißigjährigen Krieges zum 400. Mal.

Der Dreißigjährige Krieg gilt als ein außergewöhnlich grausamer Krieg, der weite Teile Europas betraf. Er brachte Angst, Schrecken und Tod über die Menschen - in bis daher unbekanntem Ausmaß.

Einerseits war dies ein Konfessionskrieg zwischen evangelischen und katholischen Mächten. Andererseits ging es aber um Macht und Politik.

23. května jsme již po čtyřsté vzpomínali výročí tzv. pražského vyhazování z okna (defenestrace) a tím také začátku třicetileté války.

Třicetiletá válka je známa jako mimořádně strašná válka, která postihla velké části Evropy. Obestřela lidi strachem, hrůzou a smrtí – v míře dosud nepoznané.

Na jedné straně šlo konfesní válku mezi evangelickou a katolickou mocí. Na druhé straně šlo o moc a politiku.

2 ***

Warum ist es wichtig, dass wir uns daran erinnern?

1. weil es nie wieder vorkommen darf, dass sich christliche Konfessionen gegenseitig bekämpfen;
2. weil Krieg immer ein schlimmes Scheitern der Mitmenschlichkeit ist.

Proč je důležité na to vzpomínat?

1. Protože se to už nikdy nesmí stát, nikdy nesmí křesťanské konfese válčit mezi sebou.
2. Protože válka je ztroskotání lidské sounáležitosti.

3***

Wir haben mitten in Europa schon lange Frieden. Das darf uns nicht dazu verführen, ihn für selbstverständlich zu halten.

Vor kurzem sprach ich mit einem durchaus klugen jungen Mann. Ich erzählte von einer Jugend-Friedenskonferenz in der Dresdner Frauenkirche. Er antwortete nur: „Das interessiert mich nicht.“

Eine solche Haltung ist gefährlich, denn die Kriegsgefahr hat sich in den letzten Jahren eher vergrößert. Mehr und mehr werden auch in Europa Waffen angehäuft...

My uprostřed Evropy máme už dlouho mír. Nesmí nás to svádět k tomu, abychom ho považovali za samozřejmost.

Nedávno jsem hovořil s jedním velmi chytrým mladým mužem. Vyprávěl jsem mu o jedné mládežnické mírové konferenci v kostele Frauenkirche v Drážďanech. Odpověděl: „To mě nezajímá.“

Takový postoj je nebezpečný, neboť nebezpečí války se v posledních letech spíše zvětšilo. Stále více a více se hromadí zbraně i v Evropě...

4***

Den Dreißigjährigen Krieg hat der evangelische Pfarrer Paul Gerhard miterlebt. Schlimme Erfahrungen blieben ihm nicht erspart: Er erlebte, wie Städte niedergebrannt wurden. Er trauerte um Menschen, die an der Pest starben. - Und später starben vier seiner fünf Kinder schon im Säuglingsalter.

Tricentetou válku zažil evangelický farář Paul Gerhard. Nebyl ušetřen zlých zkušeností: zažil, jak byla města vypálena. Truchlil kvůli lidem, kteří zemřeli na mor. – A později zemřely čtyři z jeho pěti dětí už v kojeneckém věku.

5***

Den Westfälischen Frieden begrüßte 1648 (also vor genau 370 Jahren) Paul Gerhardt dann mit den damals rasch berühmt gewordenen Zeilen: „*Gott Lob! Nun ist erschollen/ das edle Fried- und Freudenwort,/ dass nunmehr ruhen sollen/ die Spieß und Schwerter und ihr Mord.*“

Westfálský mír přivítal Paul Gerhard v roce 1648 (tedy přesně před 370 lety) slovy, která se rychle stala známými: „*Bud' Bohu čest! Zaznělo*

šlechtné slovo míru a radosti, že od nynějška spočinou meče a kopí, a nebudou přinášet smrt.“

6***

Dass Paul Gerhard trotz Krieg und anderem Leid nicht sein Gottvertrauen verloren hat, ist nicht selbstverständlich, ist uns ein wertvolles Zeugnis. Die Betrachtung seines Lebens und der 139 uns bekannten Gedichte und Lieder lehren uns zweierlei: 1. Wir müssen alles tun, was dem Frieden dient. 2. Und wir sollten üben, auch in schwierigen Erfahrungen Gott zu suchen.

To, že Paul Gerhard navzdory válce a dalšímu utrpení neztratil důvěru v Boha, není samozřejmé, a je nám to cenným svědectvím. Když procházíme jeho životem a 139 -ti známými básněmi a písněmi, vezmeme si z nich dvojí poučení:

1. Musíme dělat vše, co slouží míru.
2. Máme se stále snažit i v těžkých situacích hledat Boha.

7***

Dem Frieden zu dienen beginnt damit, über andere Menschen und Völker nicht leichtfertig und böse zu reden.

Sloužit míru začíná už tím, že nemluvíme o jiných lidech a národech uštěpačně (neuctivě) a zle.

8***

Kein einziges von Paul Gerhardts Liedern handelt ausdrücklich vom Krieg. Doch gleichzeitig lässt sich seine Dichtung ohne den Krieg nicht vorstellen.

Wenn wir beim Lesen und Singen seiner Lieder wissen, was er persönlich erlebt hat, gewinnen sie noch an geistlicher Tiefe.

Eine Liedstrophe, die es auf Deutsch [Gesangbuch 324] und Tschechisch [Liederbuch 178] gibt, lautet:

„*Ich singe dir mit Herz und Mund,/ Herr, meines Herzens Lust;/ ich sing und mach auf Erden kund,/ was mir von dir bewusst.*“

Hier singt einer zu Gottes Ehren, obwohl er viel Trauriges erlebt hat. In guten Tagen Gott zu loben, das ist leicht. Trotz schwerer Erfahrungen bei Gott zu bleiben, ist eine Herausforderung.

Schlimme Erfahrungen haben Paul Gerhard nicht dazu gebracht, Gott zu verlassen. Nein. Die Liebe zu Gott, die er im Herzen hatte, brachte er zur Sprache.

Ich könnte das wahrscheinlich nicht so. Ich bewundere Paul Gerhard und versuche, von ihm zu lernen.

Denn: *Wer im Leid verstummt, bleibt oft im Leid stecken.* - Das ist übrigens ein Grund, warum wir bei christlichen Beerdigungen auch singen.

Ani jediná z jeho písní nemluví vysloveně o válce. Ale zároveň si jeho poezii neumíme bez zkušenosti války představit. Když při čtení a zpěvu jeho písní víme, co osobně zažil, získají tak ještě na duchovní hloubce. Jeho sloka písně, která česky zní (Zpěvník 178): „*Krásná je modrá obloha, je zázrak pod ní žít, člověku ten dar od Boha je těžko vyjádřit.*“

Tady někdo zpívá k boží cti, ačkoliv zažil mnoho smutného. V dobrých dnech chválit Boha je lehké. Zůstat s Bohem navzdory těžkým zkušenostem, to je výzva.

Zlé zkušenosti Paula Gerharda nedonutily k tomu, aby Boha opustil. Ne. Lásku, kterou měl v srdci, přetavil do slov.

Já bych to tak pravděpodobně neuměl. Obdivuji Paula Gerharda a pokouším se od něj učit.

Neboť: *Kdo v utrpení oněmí, zůstane často v utrpení vězet.* To je ostatně i důvod, proč při křesťanských pohřbech zpíváme.

9***

Eine weitere Liedstrophe von Paul Gerhard:

„*Was sind wir doch? Was haben wir/ auf dieser ganzen Erd,/ das uns, o Vater, nicht von dir/ allein gegeben wird?*“

Hier wird deutlich: Alles, was wir haben, haben wir von Gott. - Ist uns das deutlich?

Auch wenn wir für unser Essen, unsere Kleidung, unsere Wohnung, unser Auto und unsere Urlaube selbst fleißig arbeiten und Geld verdienen, sind sie doch letztlich Geschenke von Gott. - *Auch fleißige Arbeit kann nicht das Glück und Wohl herbeizwingen.*

Danken wir Gott regelmäßig dafür? – Das Danken lehrt uns Paul Gerhard. Und das ist nötig. Denn *Undankbarkeit bahnt Wege ins Unheil.*

Další sloka od Paula Gerharda: „*Co jsme? Co máme na celé této zemi, co by nám, ó Otče, nebylo dáno tebou samým?*“

Zde je jasně řečeno: Vše, co máme, máme od Boha. Je nám to jasné?

I když sami pilně pracujeme a vyděláváme pro naše jídlo, oblečení, bydlení, auto a dovolené, jsou to nakonec dary od Boha. - *I pilná práce si nemůže vynutit štěstí a blaho.*

Děkujeme za to bohu pravidelně? Paul Gerhard nás učí děkovat. Je to nutné. *Neboť nevděčnost razi cesty do zatracení* (nový překl. k *neplechám*).

10 ***

Und eine dritte Strophe will ich auch noch zitieren:

„*Wohlauf, mein Herze, sing und spring/ und habe guten Mut!/ Dein Gott, der Ursprung aller Ding,/ ist selbst und bleibt dein Gut.*“

Paul Gerhard hält hier eine Art „Selbstgespräch“. Er redet mit seinem Herzen; er ermuntert sich selbst, indem er feststellt: „Gott war am Anfang. Er ist heute. Und er wird am Ende auch da sein.“

Das ermutigt wirklich: zu wissen, dass Gott jederzeit für uns da ist – jetzt, und auch am Ende unserer Tage.

A třetí sloku chci též citovat: „*Vzhůru, srdce moje, zpívej a skákej a bud' udatné! Tvůj Bůh, původ všech věcí je sám tvým dobrem a zůstane jím.*“

Paul Gerhad tu vede jistý druh samomluvy. Mluví se svým srdcem; povzbuzuje sám sebe a zároveň říká: Bůh byl na začátku. Je i dnes. A bude tady také na konci.

To skutečně dodává odvalu: povzbuzuje nás to k vědomí, že Bůh je tady pro nás vždycky – teď i na konci našich dnů.

11***

Wenn wir heute als Christen an den Dreißigjährigen Krieg erinnern, dann nicht nur, weil Geschichte interessant ist, sondern: weil sie kluge Einsichten ermöglicht:

1. Gott will, dass unser Leben von Liebe geprägt ist - und nicht vom Krieg.
2. Wenn wir Schweres erleben, ist uns Gott trotzdem nicht fern und lässt mit sich reden.
3. Auch am Ende unserer Tage bleiben wir in Gottes Liebe geborgen.

Amen

Když si dnes připomínáme třicetiletou válku, pak nejen proto, že dějiny jsou zajímavé, ale protože umožňují pozorný náhled a jiné pochopení:

1. Bůh chce, aby náš život byl formován láskou – a ne válkou.
2. Když zažijeme něco těžkého, není Bůh od nás vzdálený a můžeme s ním mluvit.
3. I na konci našeho života zůstaneme v bezpečí jeho lásky.

Amen

Michael Führer

.....

Modlitba Františka z Assisi

O Herr, mach mich zu einem Werkzeug deines Friedens,
Pater, udělej ze mne nástroj svého pokoje,

dass ich Liebe übe, wo man sich hasst,
abych přinášel lásku, kde je nenávisť,

dass ich verzeihe, wo man sich beleidigt,
odpuštění, kde je urážka,

dass ich verbinde, da, wo Streit ist,
jednotu, kde je nesvornost,

dass ich die Wahrheit sage, wo der Irrtum herrscht,
pravdu, kde je blud,

dass ich den Glauben bringe, wo der Zweifel drückt,
víru, kde je pochybnost,

dass ich die Hoffnung wecke, wo Verzweiflung quält,
naději, kde je zoufalství

dass ich ein Licht anzünde, wo die Finsternis regiert,
světlo, kde vládne tma.

dass ich Freude mache, wo der Kummer wohnt.

radost, kde je smutek,

Herr, lass du mich trachten:

Pane, pomoz mi

nicht, dass ich getröstet werde, sondern dass ich tröste;

abych netoužil po útěše, ale těšil,

nicht, dass ich verstanden werde, sondern dass ich verstehe;

abych netoužil po porozumění, ale abych rozuměl

nicht, dass ich geliebt werde, sondern dass ich liebe.

abych netoužil po lásce, ale miloval.

Denn wer da hingibt, der empfängt;

Vždyť, kdo dává, ten dostane,

wer sich selbst vergisst, der findet;

ten, kdo zapomene na sebe, najde;

wer verzeiht, dem wird verziehen;

kdo odpouští, tomu se odpustí,

und wer stirbt, erwacht zum ewigen Leben.

kdo umírá, vstane k životu.

Amen.

[nach Franz von Assisi]

Česko-německá putovní výstava o dějinách reformace v Českých zemích

Výstava byla z iniciativy evangelického sboru ve Mšeně instalována v pátek 15. června 2018 na chodbě přízemí radnice ve Mšeně – zde sídlí knihovna a informační centrum. Trvala až do pátku 27. července. Shlédlo ji odhadem 50 lidí denně, v době školních výletů v druhé polovině června až 150 lidí denně – celkem až 2500 lidí. Zájemci si odebrali více než 300 katalogů v češtině, které byly k výstavě bezplatně dodány. Jednotlivé výstavní rollupy byly opatřeny texty v češtině i němčině.

Podle vedoucí mšenské knihovny Marty Hanzlové i pracovníci mšenského Infocentra si návštěvníci výstavu se zájmem prohlíželi. S povděkem kvitovali její konání. Mšenský starosta Martin Mach, ji považuje za velmi vydařenou.

S velkým zájmem si výstavu prohlédli také hosté z evangelického luterského sboru Gruna Seidnitz z Drážďan. Farář Michael Führer hned na místě vyslovil přání, aby výstava mohla být nainstalována v Drážďanech v jejich sboru.

Pro německého novináře Olivera Hacha z Chemnitz bylo velkým překvapením, že taková výstava se konala i v tak malém městě jako Mšeno (kolem 1400 obyvatel). Projevil zájem získat průvodní text k výstavě v němčině. Chystá se totiž pro regionální noviny Freie Presse, které vycházejí v Chemnitz, napsat zevrubný článek o české reformaci. Měl by vyjít letos na podzim.

Z uvedených faktů vyplývá, že konání výstavy mělo velký smysl. Setkala se až s nečekaně dobrým ohlasem jak domácích obyvatel Mšena, tak také příchozích hostů z Čech i ze zahraničí.

Výstavu vytvořilo Německé kulturní fórum pro východní Evropu (Deutsches Kulturforum östliches Europa) ve spolupráci s Českobratrskou církví evangelickou.

Michal Šimek

Srpen 68 a následná normalizace - brutální útok na mravní páteř národa a jeho kulturu. Naše jediná naděje – trpělivé dílo obnovy.

Vzpomínky na smutné 50. výročí okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy z roku 1968 nás vedou k reflexi toho, co vlastně tato intervence znamenala a zejména, jaké jsou její důsledky pro vývoj demokracie v české společnosti po roce 1989.

Odpověď na první část otázky je prostá: Bylo to zákeřné noční přepadení tehdejšími vojenskými spojenci ve snaze vynutit si příslušnost Československa k ruskému mocenskému impériu. Pozoruhodná je skutečnost, že Varšavský pakt byl jediným vojenským uskupením, které útočilo výhradně na své členy. Vysvětlení je jediné, smyslem existence paktu byla demonstrace sovětské vojenské hegemonie, sfér jejího vlivu a podřízenosti satelitů. Do vojenské intervence bylo na české straně zasvěceno pouze několik ruských exponentů, kteří měli zajistit hladký průběh převzetí moci a paralyzovat případný odpor naší armády a bezpečnostních složek. President, vláda ani jiné ústavní instituce republiky informováni nebyli.

Je třeba připomenout, že od 21. srpna do konce roku 1968 padlo 137 našich občanů, těžce zraněných bylo přes 500. Byly to oběti panické střelby dezorientovaných ruských vojáků, ale také oběti kolizí, při nichž se těžká vojenská technika pohybovala uprostřed ulic, plných zoufalých českých občanů, kteří často ztráceli pud sebezáchovy.

Kromě těchto bezprostředních důsledků okupace započal dlouhodobý a pro českou společnost devastující proces takzvané normalizace. Zahájen byl v roce 1969 a měl zlomit mravní páteř národa. Už sám jeho název byl zvrhlý. Návratem k normálu se rozumělo ponížovat se před prověřkovými komisemi, zapírat svoje přesvědčení i své příbuzné, kteří utekli do západní Evropy, donášet na spoluobčany, trpět nesmyslné fráze o historickém poslání komunismu a manifestovat loajalitu k režimu při nesčetných příležitostech.

„Lež, která se nevydává za pravdu, není žádnou pořádnou lží“, říká filosof Ladislav Hejdlánek. Národ se ještě nevzpamatoval z nevýslovné podlosti přepadení, mrtví a ranění nebyli ani sečtení a už jsme se dozvěděli, že nám byla poskytnuta bratská pomoc. Tato lež se ovšem nechtěla vydávat za pravdu, nechtěla nikoho získat na svoji stranu,

přesvědčit jej. Byla to otevřená arogance, šok, který měl národ omráčit, ponížít a zastrašit. Byla to lež nestoudná, která předznamenávala hlavní požadavek nastupujícího režimu: totiž ztrátu studu, ztrátu vlastní důstojnosti, zapření sebe sama a přijetí života ve lži jako samozřejmosti. Možnost setrvat na pracovišti, studovat, cestovat či společensky se angažovat byla draze zaplácena projevem devótnosti nebo alespoň tiché tolerance nastupujícího režimu.

Tomuto dlužnímu úpisu nevěřil nikdo, dokonce ani moc samotná. Mnozí byli postaveni před osudovou volbu, neboť možnost pokračovat v započaté práci nebo studovat nejsou levné cetky. Byla to smlouva s ďáblem a ten nechce nic menšího, než duši. Těch, kteří se nepodvolili a odešli do ciziny, byly desítky tisíc. Byla to již třetí vlna emigrace po letech 1938 a 1948. Jako by nestačila systematická likvidace českých elit dvěma předchozími totalitními režimy, znovu a znovu opouštěli domov ti nejlepší z nás, pro které byl život v nesvobodě a ve lži nepřijatelný a nesnesitelný.

Loajalita byla však vyžadována i od obyčejných lidí. Moc byla posedlá projevy devótnosti, vyžadovala je dnes a denně a také byla velmi nejistá, když se jich nedostávalo. Prohlášení Charty 77, které bylo již veřejně deklarovaným, byť velmi kultivovaným nesouhlasem, znamenalo pro režim šok, na který neuměl rozumně reagovat a spustil proto inscenovanou kampaň. Režim, který stavěl svá dogmata na střetávání protikladů, nebyl schopen dialogu. A tak s trochou hořké nadsázky lze říci, že stabilita režimu závisela na ochotě zelináře či řezníka vyvěsit vedle zelí či bučku také plakát k výročí Vítězného února či Bolševické revoluce. Bylo to násilné, směšné a trapné. Ve chvíli, kdy režim ztratil sílu vynutit si tento projev úslužnosti, zkolaboval.

Dnes, s odstupem 50 let od osudového srpna 1968 sklízíme hořké plody devastace mravních a kulturních hodnot posledních desetiletí, která byla cílená a započala vlastně už Mnichovem v roce 1938. Českým společenským elitám bylo soustavně pouštěno žilou a byly doslova likvidovány. Příliš dlouho jsme slyšeli, že vedle dělníků a rolníků máme také pracující inteligenci. Nikdo sice neuměl vysvětlit, co dělá nepracující inteligence, každý však tušil, že nám ukrájí ze společného krajíce a je třeba se jí stranit a posmívat.

Dnes, kdy nejbohatší světové firmy pracují téměř výhradně s duševním vlastnictvím, působí komunistická hesla směšně a absurdně. Značná část

české společnosti však dosud není ochotna opustit ona podsunutá privilegia a s neskrývanou radostí dosud popřeje sluchu každému, kdo s despektem mluví o mravních hodnotách jako podmínce nutné pro zdravý vývoj společnosti.

Když Jan Patočka hovořil o tom, že je třeba morálky nikoliv příležitostné, ale naprosté, měl na mysli právě úctu k hodnotám, které jsou nezpochybnitelné, nezadatelné a patří podstatě svobodné a důstojné lidské existence. Nejsou jimi zdaleka jen lidská práva, jde o pokoru a úctu ke stvoření, vnímání lidského života jako daru z boží milosti, úctu k myšlenkovému a kulturnímu dědictví. Teprve z přirozeného respektu k tomu, čím jsme byli obdarováni a co nám nepatří, vyplývá požadavek lidských práv, s ním stojí a padá právní stát a všechny modely politického uspořádání společnosti. Bez tohoto pojiva lidské společnosti jsou všechny legislativní i administrativní snahy o fungující demokracii zbytečné.

Jakou zkušenost si tedy odnášíme padesát let po smutném výročí srpna 68, čeho se máme vyvarovat, v čem je naše naděje a jak bude vypadat duchovní obnova české společnosti?

Demokracie bez étosu, bez hlubokého respektu k jejím etickým a právním principům, bez odhodlání sloužit především společnosti jako celku, je snadno zranitelná a zneužitelná. Proto jsou všechny útoky proti ní vedeny posouváním a ohýbáním ústavy tam, kde tato předpokládá jistou minimální míru společenského konsenzu, studu a obyčejné lidské slušnosti.

Bezprostředně po listopadu 89 jsme byli svědky úšklebků Václava Klause a jeho zlehčování apelu na mravní základ demokracie, reprezentovaný především Václavem Havlem. Proces eroze etických hodnot dospěl 30 let po pádu komunismu tak daleko, že máme přijmout za normální 8 let trvající proces se zlodějem přichyceným, jak se tetelí radostí nad obrovským úplatkem. Máme přijmout za normální, že člověk, který je prokazatelně veden jako konfident komunistické státní bezpečnosti a stíhán za majetkový podvod velkého rozsahu odmítá odejít hanbou z politiky a nalezne dokonce politické spojence, kteří posvěťí jeho vládu. Máme přijmout za normální, že prezident vědomě překročí své ústavní pravomoci a nenalezne se nikdo, kdo by inicioval jeho odvolání. Současně s tím se na vlivná místa se vracejí bizarní figury starého režimu, které přímo ztělesňují nomenklaturní pořádky. Mají-li

tyto politické excesy společný leitmotiv, pak je to ztráta studu, ztráta pokory a arogance lidí, kteří se upsali moci za každou cenu. Toto je přímé dědictví normalizace a naší odpovědností je, že jsme takový stav věcí volbami vůbec připustili.

Přesto, nejsme tak bezbranní. Zápas za naplnění ducha demokracie se odehrává, stejně jako obrana lidských práv, především na individuální úrovni. V něm skutečně spočívá moc bezmocných. Kultivovaná společnost si prostě nenechá některé věci líbit a je schopna delegovat kvalitní a odpovědné lidi do demokratických orgánů státu.

Duchovní obnova společnosti je především zápasem o důstojnost každého z nás, o ochranu společných hodnot, na nichž je demokracie založena. Ta stojí na osobní odpovědnosti a odvaze občanů a jejich respektu k hodnotám, které nás přesahují. Pravda a láska jsou první mezi všemi. Chceme-li měnit společnost, pracujme především sami na sobě, buďme důslední a odpovědní.

Srpen 68 a následná normalizace byly brutálním útokem na mravní páteř národa a jeho kulturu. Nám nezbyvá, než začít trpělivě dílo obnovy. Bude to dlouhá cesta, ale nesmíme z ní sejít, je to naše jediná naděje.

8. 8. 2018

Mirek Jirounek (autor tuto esej přečetl 21. srpna 2018 v parku u kostela sv. Havla v Mladé Boleslavi při vzpomínkovém shromáždění k 50. výročí okupace Československa sovětskou armádou. Zveřejnil ji také pan Miroslav Žák na svém blogu na www.aktualne.cz - viz odkaz: <http://blog.aktualne.cz/blogy/miroslav-zak.php?itemid=32293>

Úhrada saláru, dary a současná ekonomická situace mšenského sboru - prosba o finanční podporu

Obracíme se na všechny členy sboru, ale i na jeho příznivce s prosbou o finanční podporu. Bližší informace najdete v příloženém dopise, který popisuje současnou situaci sboru a hrozbu omezení činnosti nebo i zániku sboru v blízké budoucnosti z důvodu nedostatku financí.

Salár a dary

Příspěvek na salár za rok 2018 či dar sboru můžete uhradit osobně v kostele, převodem nebo příloženou složenkou na sborový účet č. 174 987 837 / 0300. Děkuje !

Své hospodaření Českobratrská církev evangelická zakládá na dobrovolné obětavosti, ať se to týká **sbírek**, nebo **darů**, mezi něž zahrnujeme i příspěvky zvané **salár**, které by jako hlavní zdroj příjmů měly zabezpečit vlastní církevní činnost.

Sborové listy na internetu

Sborové listy si můžete také stáhnout na www.msenocce.wbs.cz .

Najdete tam navíc články:

- Ohlédnutí za nocí kostelů – E. Kratochvílová
- Bohoslužby ve skalách – kázání M.Führera česky i německy, řeč M.Šimka německy, modlitba Františka z Assisi česky i německy
- Českoněmecká putovní výstava o české reformaci – M. Šimek
- Esej k 50. výročí okupace ČSR – Mirek Jirounek

Farní sbor Českobratrské církve evangelické ve Mšeně u Mělníka.

Farář Mgr. Michal Šimek, bytem v Kosmonosích,
tel.: 608 718 898, e-mail: majkl.simek@seznam.cz.

Webové stránky sboru: www.msenocce.wbs.cz

Bohoslužby se konají každou neděli v 10 hodin.